

LBRIS

We know
books

EMILY BRONTË

LA RĂSCRUCE
DE VÂNTURI

În românește de
Henriette Yvonne Stahl
Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRONTË, EMILY

La răscruce de vânturi / Emily Brontë; în românește de
Henriette Yvonne Stahl; pref. de Lucian Pricop – București:
Cartex 2000, 2024

ISBN 978-606-091-214-9

I. Stahl, Henriette Yvonne (trad.)

II. Pricop, Lucian (pref.)

821.111

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Dragostea este un sentiment pentru care nu există terapii sociale</i> (Lucian Pricop)	7
La răscruce de vânturi	9

DRAGOSTEA ESTE UN SENTIMENT PENTRU CARE NU EXISTĂ TERAPII SOCIALE

Emily Brontë a fost singura dintre cele 3 surori Brontë care și-a publicat parte dintre cărțile sale la mijlocul anilor 1800. Lucrarea ei cea mai cunoscută și, poate cea mai bine scrisă, *Wuthering Heights* (*La răscruce de vânturi*), este considerată una dintre cele mai bune producții românești din istoria literaturii engleze.

Emily s-a născut în Thornton, Yorkshire, Marea Britanie, pe data de 20 august 1818. În afara unui an nefericit la școala religioasă (descriș de sora ei Charlotte în *Jane Eyre*), educația i-a fost oferită de către tatăl ei, care și-a lăsat copiii să citească tot ceea ce doreau și i-a tratat ca egali din punct de vedere intelectual.

Locuind într-un sat izolat, separați social și intelectual de societatea britanică a secolului al XIX-lea, dominată încă de conservatorism, surorile Brontë (Charlotte, Emily și Anne) și fratele lor, Patrick Branwell, au trăit cea mai mare parte a timpului în lumea creată de ei.

Lumea imaginară pe care o inventează în texte poetice și povești este făcută cunoscută prin publicarea în ziare și reviste literare, unde tinerele scriitoare semnează cu pseudonime. Pe măsură ce cresc, personalitățile lor se schimbă. Emily și Anne au creat tărâmul Gondal. Localizat undeva în Nord, era expus vicisitudinilor vremii, nepermițând activitatea unei ferme. Spre deosebire de lumea de vis a lui Charlotte și Patrick numită Angria, legile din Gondal se asemănau cu cele ale lumii reale. Însă, nu însemna că Emily se împăca mai bine cu ideea de a deveni

gubernanță sau profesoară, care păreau să fie singurele opțiuni în
acea vreme.

Atunci când, la vârsta de 17 ani, Emily a încercat să urmeze o
educație formală pentru cea de-a doua oară, a suferit o depresie
după doar 3 luni, din pricina segregării de gen din lumea britanică.
A început să predea în următorul an, însă a trebuit să renunțe și la
această activitate. În anul 1842, a însoțit-o pe sora ei Charlotte la
Bruxelles vreme de un an pentru studii. În acest timp, l-a impresi-
onat pe profesorul Constantin Romain Heger printr-o minte mai
puternică și mai ascuțită decât cea a surorii ei. În luna octombrie a
acelui an, moartea unei mătuși le-a adus pe surori înapoi în
Haworth, iar Emily avea să-și petreacă toată viața acolo.

Pe Emily nu o deranja izolarea la Haworth, având în vedere că
petrecerea timpului în acel ținut îi dădea un sentiment de libertate.
Aici, a perceput lumea în termeni de forțe ale naturii care nu puteau
fi considerate bune sau rele. Crezând în prezența forțelor supra-
naturale (cum ar fi fantome sau spirite), a început să își exprime
sentimentele în poezii precum „To Imagination“, „The Prisoner“,
„The Visionary“, „The Old Stoic“ și „No Coward Soul“.

După ce Emily Brontë și surorile ei au descoperit că toate
scriau poezii, au alcătuit o colecție, iar pentru publicarea ei în anul
1846 au folosit tot pseudonime. Aceasta nu a atras atenția publi-
cului. Astfel, surorile au decis să scrie fiecare câte un roman și să le
trimită toate trei către edituri.

La răscruce de vânturi a fost publicat în anul 1847 și prezintă
o poveste a iubirii și a răzbunării, incluzându-l pe Heathcliff, care a
fost abandonat de părinții lui când era copil. Reacțiile critice au fost
negative, în mare parte din cauza erorilor prezente în prima versiune
tipărită. Mai târziu, *La răscruce de vânturi* a fost receptat drept unul
dintre cele mai reușite romane ale tuturor timpurilor.

Emily Brontë a murit de tuberculoză la Haworth pe data de 19 de-
cembrie 1848, dar literatura ei continuă să fascineze tineri cititori,
fermecați de poveștile de dragoste, ce se nutresc din însăși ființa
celui care-și trăiește sincer existența cotidiană. Un sentiment pentru
care nu există terapii sociale...

Lucian Pricop

LA RĂSCRUCE DE VÂNTURI

CAPITOLUL 1

1801

Adineauri m-am întors din vizita făcută posacului meu proprietar și vecin, singura făptură care ar putea să mă mai tulbure aici! Într-adevăr, am poposit într-un ținut minunat! Desigur că n-aș fi putut alege, din toată Anglia, un loc mai la adăpost de orice frământare omenească. Un desăvârșit rai al mizantropilor; iar domnul Heathcliff și cu mine suntem parcă anume făcuți să ne înfruptăm din acest ținut al dezolării. Strașnic bărbat! Totuși, nu cred că și-a închipuit cum mi s-a încălzit inima de simpatie pentru el când, apropiindu-mă călare, am văzut că ochii lui negri se întunecă bănuitori sub sprâncene și că la auzul glasului meu își vâră, cu o hotărâre acră, degetele și mai adânc în jiletcă.

– Domnul Heathcliff? l-am întrebat.

Răspunsul a fost un semn făcut din cap.

– Sunt Lockwood, noul dumneavoastră chiriaș, domnule. Am luat asupra-mi îndrăzneala să vin în vizită la dumneavoastră imediat după sosirea mea aici. Nădăjduiesc că nu v-am plictisit prea mult stăruind să închiriez Thrushcross Grange. Am auzit ieri că ați avea oarecare griji...

– Thrushcross Grange e proprietatea mea, domnule, m-a întrerupt el schimonosindu-și fața, și, dacă mi-ar da mâna, n-aș îngădui nimănui să mă plictisească; intră!

Acest „intră“ a fost șuierat printre dinți, vrând să spună mai curând: „Du-te dracului“ decât altceva; iar scârțâitul porții de care se sprijinea domnul Heathcliff n-a arătat mai multă bunăvoință decât cuvintele lui. Cred că tocmai amănuntele acestea m-au făcut

să-i primesc invitația: mă interesa să cunosc un om care părea și mai posac decât mine.

Când văzu că pieptul calului meu împinge cu hotărâre poarta, întinse mâna și-i scoase lanțul, apoi, posomorât, o porni înaintea mea pe alee. Ajunși în curte, strigă:

– Joseph, ia calul domnului Lockwood și adu vin!

„Desigur, omul acesta constituie întregul personal de serviciu, îmi zisei auzind dubla poruncă. Nu-i de mirare că iarba crește printre lespezi și că, fără îndoială, numai vitele mai tund gardurile vii.“

Joseph era un om vârstnic, ba chiar bătrân, poate chiar foarte bătrân, deși părea voinic și vânjos.

– Domnul să ne apere! mormăi el morocănos, ajutându-mă să descalec.

Și mă privi atât de acru, încât eu, indulgent, am vrut să cred că avea nevoie de ajutorul ceresc pentru a-și mistui cina și exclamația lui plină de evlavie nu avea nicio legătură cu sosirea mea neașteptată.

Wuthering Heights' e denumirea reședinței domnului Heathcliff. O poreclă provincială potrivită pentru a evoca vuietul vântului ce se dezlănțuie în jurul casei pe timp de furtună. Pe acele culmi, desigur, aerul e mereu tăios și rece; și nu e greu de ghicit cu ce putere pornește vântul de miazănoapte peste creste, judecând după apriga înclinare a câtorva brazi pitici, sădiți în apropierea casei, și a unor tufe prăpădite, cu crengile întinse într-o singură parte, cerșind parcă pomană de la soare. Din fericire, arhitectul a fost prevăzător și a clădit casa solid. Ferestrele sunt înguste, tăiate adânc în zid, iar colțurile, apărute de pietre mari, ieșite mult în relief.

Înainte de a trece pragul, m-am oprit să admir mulțimea de sculpturi grotești risipite cu precădere pe fațadă și în jurul intrării principale, deasupra căreia, printre nenumărați grifoni care începuseră să se fărâmițeze și amorași lipsiți de pudoare, am descoperit data – 1500 – și numele *Hareton Earnshaw*. Aș fi vrut

¹Provincialism intraductibil, echivalent cu: „La răscruce de vânturi“.

să fac câteva comentarii și să-l rog pe ursuzul meu proprietar să-mi facă un scurt istoric al acestei clădiri; dar atitudinea lui, așa cum stătea în fața ușii, părea să-mi ceară ori să intru imediat în casă, ori să plec definitiv. Iar eu nu doream să-i sporesc nerăbdarea înainte de a fi pătruns în sanctuarul său.

Urcând o singură treaptă, și fără să mai trecem prin vreun gang sau vestibul, ne aflăm în odaia principală, numită prin partea locului „sală“. De obicei, sala cuprinde și bucătăria și camera de primire, dar eu cred că la Wuthering Heights bucătăria cu toate rosturile ei a fost silită să se retragă în cu totul altă parte. Deslușeam glasuri pălăvrăgind și zgomot de vase venit de departe; de altfel, în preajma căminului uriaș n-am văzut strălucind pe pereți vase de aramă, strecurătoare de cositor sau vreun alt obiect care să mă fi făcut a crede că acolo se coace, se fierbe sau se prăjește ceva. Însă într-un capăt al încăperii se răsfrângeau minunat atât lumina cât și căldura, în enorme farfurii de cositor, ibrice și oale de argint, așezate rânduri-rânduri pe un imens bufet de stejar, înalt până-n tavan. Acesta nu fusese niciodată vopsit: pentru un ochi cercetător, întreaga lui structură era vizibilă, în afara unei porțiuni ascunse de o stinghie de lemn de care erau atârnate turte de ovăz și nenumărate hălci de carne de vacă, berbec și porc. Deasupra căminului se aflau mai multe puști vechi, prăfuite și o pereche de pistoale de pus la coburi; iar în chip de podoabă, înșirate pe marginea unui raft, trei cutii de metal, pictate în culori tipătoare. Pardoseala era de piatră albă, lustruită, scaunele rustice, cu speteze înalte, vopsite în verde. În umbră se întrezăreau unul sau două scaune masive, negre. În firida de jos a bufetului sta culcată o cățea roșiatică, voinică, din neamul prepelicarilor, înconjurată de o ceată de căței care scânceau; iar prin unghere dormeau alți câini.

Locuința și mobilierul n-ar fi avut nimic deosebit dacă ar fi aparținut unui obișnuit fermier din nord, cu fața dârză, cu picioare puternice, puse în valoare de pantaloni bufanți și jambiere. În orice casă, pe o rază de cinci sau șase mile printre aceste coline, dacă te duci la ora potrivită, după-amiază, poți găsi un asemenea personaj, așezat în fotoliul său, cu cana de bere spumegând pe

masa rotundă din fața lui. Dar domnul Heathcliff oferea un contrast izbitor față de casa și felul lui de viață. Ca înfățișare, părea un țigan cu pielea tuciurie, ca îmbrăcăminte și purtare, un gentleman, atâta cât poate părea gentleman un om care trăiește la țară. Fiind bine făcut la trup și având o față plăcută, cu toată înfățișarea lui morocănoasă, nici chiar lipsa de cochetărie nu-i ședea rău. L-ai fi putut bănui că este de o îngâmfare de proastă calitate; dar inima mea binevoitoare îmi spunea că nu poate fi vorba de așa ceva: nu știu ce instinct mă făcea să cred că rezerva lui izvorăște din sila pe care o are pentru orice exteriorizare a sentimentelor, pentru orice manifestare a unei simpatii reciproce, că iubește sau urăște în ascuns, și i s-ar părea o obrăznicie ca cineva să-i arate că-l iubește sau îl urăște. Dar mă cam pripesc: îi dăruiesc cu prea multă generozitate propriile mele însușiri. Motivele care-l fac pe domnul Heathcliff să nu întindă mâna pentru a face cunoștința unui străin, cu care, întâmplător, s-a întâlnit, pot fi cu totul diferite de ale mele. Îmi place să cred că structura mea sufletească e oarecum unică: sărmana mea mamă îmi spunea că n-o să am niciodată un cămin comod și, într-adevăr, chiar în vara trecută m-am dovedit cu desăvârșire nedemn de a-l avea.

În timp ce mă aflam, pentru o lună de zile, pe malul mării, unde mă bucuram de aer curat, întâmplarea a făcut să întâlnesc acolo cea mai fermecătoare făptură: o adevărată zeiță în ochii mei, atâta vreme cât nu m-a băgat în seamă. Niciodată nu mi-am destăinuit iubirea prin viu grai, dar dacă privirile pot vorbi, atunci și cel mai idiot dintre idioți ar fi putut ghici că eram îndrăgostit de ea până peste cap. În cele din urmă m-a înțeles și mi-a răspuns cu cea mai dulce privire ce se poate închipui. Știți ce-am făcut? O mărturisesc cu rușine: glacial, m-am retras în mine ca un melc, și la fiecare privire caldă de-a ei m-am retras mai adânc, mai rece, până când, în cele din urmă, biata făptură nevinovată a început să se întrebe dacă nu cumva și-a pierdut mințile și, năucită de nedumerire, rușinată de presupusa ei eroare, își convinge mama și amândouă plecară din localitate. Această bizară atitudine mi-a creat reputația unui om cu desăvârșire lipsit de suflet, reputație pe care numai eu știu cât de puțin o merit!

M-am așezat la capătul căminului, pe un scaun opus celui spre care pășea gazda mea; și, ca să-mi fac de lucru, am încercat să mângâi căteaua, care, părăsindu-și culcușul și puii, se strecurase ca o lupoaică în spatele meu; avea buza răsfrântă, dinții albi umeziți de bale și sta gata să mă înșface. Mângâierile mele provocară o mârâială îndelungă și răgușită.

– Ai face mai bine să lași căteaua în pace, mârâi și domnul Heathcliff pe același ton, iar pentru a împiedica unele demonstrații mai fioroase din partea ei îi trase un picior. Nu-i învățată cu mângâierile, n-o țin pentru răsfaț. Apoi, făcând vreo câțiva pași mari spre o ușă lăturalnică, strigă din nou: Joseph!

Dar Joseph mormăia ceva neînțeles în fundul pivniței și părea că nu are de gând să vină sus, așa că stăpânul său coborî chiar el, lăsându-mă singur, față-n față cu căteaua aceea amenințătoare și cu o pereche de câini ciobănești, flocoși și fioroși, care, împreună cu ea, îmi urmăreau cu mare băgare de seamă toate mișcările. Nedorind să intru în contact cu colții lor, am stat nemișcat; dar, spre ghinionul meu, crezând că nu vor înțelege insultele tacite, am avut nefericita idee de a mă strâmba și schimonosi în fața celor trei animale, până când una din strâmbături o enervă atât de mult pe „doamna“, încât se înfurie brusc și sări pe genunchii mei. Am azvârlit-o cât colo și m-am refugiat repede de partea cealaltă a mesei. Această mișcare a răsculat întreaga haită: o jumătate de duzină de monștri cu patru labe, de diferite dimensiuni și vârste, ieșiră din vizuinile lor ascunse și veniră spre cămin, punctul principal al încăperii. Simțind cum călcâiele mele, cât și pulpanele jachetei, devin obiectul precis al asaltului lor, m-am apărut de atacul celor mai puternici adversari cu vătraul; totuși, pentru a restabili pacea, am fost silit să strig după ajutorul cuiva din casă.

Domnul Heathcliff și omul lui urcară treptele pivniței cu o indiferență jignitoare. Cred că nu și-au iuțit cătuși de puțin pasul, cu toate că în jurul căminului se stârnise o puternică larmă de lătrături și chelălăieli. Din fericire, cineva din bucătărie veni în grabă. O femeie corpulentă, cu fusta suflecată, brațele goale și obrajii rumeniți de foc se repezi în mijlocul nostru învârtind o tigaie. Cu ajutorul acestei arme și al glasului ei, furtuna se potoli